

STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING : SCHOOL WINDEKIND

VERKLARENDE NOTA_STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Het project betreft de constructie van nieuwe gebouwen voor een Nederlandstalige kleuter- en lagere school; basisschool Windekind, Jean-Baptiste Decockstraat, 54 te 1080 Sint-Jans-Molenbeek. De nieuwbouw is bestemd om de bestaande, ongeschikte gebouwen te vervangen, alsook de voorlopige containers die momenteel gebruikt worden.

De toekomstige school is voorzien voor maximum 440 leerlingen (momenteel 200): twee keer een volledige cyclus (een volledige cyclus bestaat uit één jaar onthaalklas, 3 jaren kleuterschool en 6 jaren lagere school). Het betrokken terrein heeft een oppervlakte van ongeveer 3700 m².

Bovenaanzicht van de site met aanduiding van het betrokken perceel

Stedenbouwkundig ontwerp

Een onregelmatig stadsweefsel - een wijk in wording

Het terrein van het project bevindt zich in een wijk met een stedelijke en heterocliete morfologie ter hoogte van de Jean-Baptiste Decockstraat, en in het bijzonder ter hoogte van het huizenblok van het project.

De bebouwing tegenover het project is een klassiek, gesloten huizenblok met een vrij homogeen en dicht volume, terwijl de rechtstreeks aan de site grenzende context uit een vrij ongeorganiseerde, open stedenbouw bestaat die rechtstreeks omhoog wordt door vrij hoge, balkvormige woongebouwen en industriële percelen.

Een geoptimaliseerde inplanting: onthaal en openheid

De voorgestelde volumetrie is op optimale wijze ingeplant op de site, om het gebruik van de beschikbare oppervlakten voor de school te maximaliseren.

Er wordt een bijzondere aandacht besteed aan de gelijkvloerse functies aan de straatkant, om de functie van de school aan de duiden, interactie met de wijk te creëren en onthaal en openheid uit te drukken.

Om zich van woongebouwen te distantiëren en tegelijk een individuele speelplaats voor de kleuterschool te creëren, wordt het hoofdvolume achterin geplaatst en ontstaat er een mooie buitenruimte die direct in contact staat met de kleuterklassen, die zich allemaal gelijkvloers bevinden, met een gemakkelijke toegang tot hun speelplaats. Deze indeling wordt mogelijk gemaakt door de sportzaal op de 2e verdieping te plaatsen.

Vanuit stedenbouwkundig oogpunt laat het ontworpen gebouw toe om de bestaande gemene muur in afwachting te bekleden en tegelijk de overgang met het hoge, aangrenzende gebouw te maken.

De inplanting en de volumetrie van het gebouw creëren opnieuw een verbinding en herweven de uiteenlopende stedelijke context door middel van een dynamische en hedendaagse volumetrie, die symbool staat voor de opleving die de school voor de wijk brengt.

Een nieuwe dynamiek

Ten opzichte van de vrij gesloten randbebouwing aan de overkant, brengt de school leven in de straat en ademt ze via de ruime ingang een sfeer van verwelcoming en openheid uit. De grote openingen in het volume verschaffen de gevel een grote dynamiek, ze nodigen uit tot de site en bieden een mooi zicht op de toekomstige sportzaal.

De grenzen van de school blijven echter zeer duidelijk, zodanig dat ze tegelijk naar haar wijk gericht is (ruime ingang, transparantie, speelplaats en groen op de speelplaats zichtbaar vanaf de straat) en in haar intimiteit beschermd wordt. Ze wordt rondom beschermd door de overdekte speelplaatsen, die een afstand en een visueel scherm creëren, niet alleen ten opzichte van het hoge flatgebouw, maar ook ten opzichte van de aanpalende elektriciteitstransformatiesite.

Buitenspeelruimten

In het kader van de wedstrijd hebben wij een eerste voorstel voor de inrichting van de speelplaatsen uitgewerkt. Dit berustte op de wil om een link te creëren tussen binnen en buiten en activiteiten te integreren die bijdragen tot de ontwikkeling van het brede schoolconcept.

Tijdens de fase van het voorontwerp heeft ons team dat werk voortgezet en daarbij geluisterd en nagedacht met de schoolraad en de leerkrachten van de school Windekind. Er werd een denkteam (intern aan de school Windekind) opgericht dat brainstormingsessies heeft georganiseerd met de kinderen en sommige ouders om na te denken en hun visie over de buiteninrichting te communiceren door middel van een "moodboard", een collage van prenten die zij graag door ons in het project geïntegreerd willen zien.

De voornaamste thema's die behandeld en uitgewerkt werden voor de aanleg van de speelplaats zijn speeltuigen, motorische ontdekking, milieueducatie, schoolmoestuinen, algemene sfeer, seizoenen...

Voor de stedenbouwkundige vergunning hebben wij, in nauwe samenwerking met de schoolraad en de bouwdirectie, dit moodboard omgezet in een ruimtelijke compositie die in een hoogwaardige architectuur past, maar tegelijk eenvoudig blijft teneinde het toegekende budget na te leven.

De inplanting laat toe om zeer mooie buitenruimten aan te leggen in brede interactie met de binnenruimten. Deze ruimten zijn gemakkelijk toegankelijk, zowel voor de lagere school als voor de kleuterschool.

Wij voorzien ook overdekte doorgangen (doorrijpoorten en overdekte speelplaatsen), die zorgen voor intimiteit ten opzichte van de straat en die een zekere bescherming bieden tegen wind en slecht weer.

Het project besteedt een bijzondere aandacht aan de kwaliteit van de aanleg van de omgeving door gevarieerde ruimten op menselijke schaal te creëren. Het project voorziet sport-, speel-, recreatie- en ontspanningszones.

Er is beplanting voorzien in de diverse ruimten van de twee speelplaatsen: beplante zones (lage inlandse vegetatie), aanplanting van bomen, zone "boomgaard". Er zal een heel bijzondere zorg besteed worden aan de duurzaamheid van de uitrustingen en de keuze van de vloerbedekkingen.

Architecturale principes

Een 100% toegankelijke school

Het voorgestelde project is opgebouwd rond het concept onthaal, polyvalentie en toegankelijkheid. De school is een plaats voor ontmoeting, uitwisseling en openheid, naar de wijk en naar het leven, de wereld.

In die optiek hebben wij een gevel gewild die deze uitwisseling tot uitdrukking brengt, met brede uitsnijdingen (met het oog op een gemakkelijke toegang tot de school en alle activiteiten die er kunnen plaatsvinden buiten de schooluren), een eenvoudig, maar dynamisch ritme (met een grote transparantie in de gevel voor licht en zichtbaarheid, maar ook beschermingen voor de intimiteit en de rust).

Wij hebben de functies die toegewezen zijn aan het schoolleven buiten de lesuren (IBO, polyvalente zaal, ouderzaal en toegang tot de sportzaal) ook rechtstreeks op de gelijkvloerse verdieping ingeplant, langs de straatkant, om de interacties met de wijk zo gemakkelijk mogelijk te maken.

In deze optiek hebben we ook alle ruimten ontworpen met het oog op een maximale flexibiliteit. Hierbij werd de onafhankelijkheid (van de werking, de toegang) gewaarborgd van de diverse activiteiten die in de nieuwe school zullen plaatsvinden.

De toegangen en de flexibiliteit van het concept impliceren natuurlijk dat de gehele site en de gebouwen perfect toegankelijk zijn voor PBM en dit tot en met de hoogste verdieping van de sportzaal. De school in haar geheel zal beantwoorden aan de normen op het vlak van toegankelijkheid voor personen met beperkte mobiliteit (PBM) uit de GSV (Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening), aangevuld door de "Guide d'aide à la conception d'un bâtiment accessible".

Een genereus, speels en rationeel ontwerp

Als onthaalruimte van de school moet de gelijkvloerse verdieping open, ruim en comfortabel zijn, om voldoende buitenruimte te laten voor de kinderen en een mooie visuele doorkijk van het huizenblok te bieden.

Het is ook essentieel dat de kleuterklassen zich in hun totaliteit op de begane grond kunnen ontwikkelen, op een genereuze en speelse wijze.

Om die verschillende redenen en rekening houdend met het aanzienlijk volume van de sportzaal, hebben wij het niet opportuun geacht om deze op de gelijkvloerse verdieping in te planten: haar grote omvang zou nadelig geweest zijn voor de werking van de school.

Bovendien zijn we ook van mening dat, gezien de aard van de bodem in Molenbeek en de strakke timing van het project, de zaal niet kan worden ingegraven.

Zo komt ze heel natuurlijk op G+2, zodat ze van een zeer goede zichtbaarheid, licht en een gemakkelijke en rechtstreekse toegang vanaf de hoofdingang geniet.

Het concept van het project is aldus verbonden met het volume van de kleuterschool op de gelijkvloerse verdieping, met dat van de lagere school op de bovenverdieping, en met dat van de turnzaal die zich bovenaan bevindt.

De architecturale taal is op menselijke schaal, genereus, speels en pedagogisch. Het geheel is ingeschreven in eenvoudige, leesbare en rationele volumes die borg staan voor een snelle, efficiënte en kwalitatieve uitvoering. Dankzij de duidelijkheid van het ontwerp en de intenties kan de rol van de school vanaf de straat tot uiting gebracht worden door een duidelijke expressie van de ingangen en de diverse functies en activiteiten: volumes van de klassen, schoolactiviteiten, sportzaal, overdekte speelplaatsen, overdekte ingangen...

De buitenruimten zijn eveneens speels, licht en ruim. Door hun soepele relatie met de binnenruimten wordt een kwalitatieve en genereuze ruimtelijke, architecturale en leefervaring gecreëerd.

Technische principes

Het nieuwe gebouw is voorzien om hoge energieprestaties te bereiken en te beantwoorden aan de criteria van passiefgebouw (isolatie, dichtheid, ventilatie met dubbele flux met warmteterugwinning, enz.).

Er is voorzien om hernieuwbare energie te gebruiken en het regenwater op te vangen (stormbekken en regenwatertank) en verscheidene maatregelen worden beschreven in punt 3.6.2.7 voor een rationeel gebruik van het water.

De volgende technische installaties zijn voorzien:

- Warmteproductie: 2 condensatieketel op gas
- Ventilatiegroep met dubbele flux met warmteterugwinning
- Afzuigventilators dampkap keuken en afzuigventilator vuilnisbakkenlokaal
- 1 personenlift 630 kg PBM
- Bereidingskeuken met ovens, kookzone
- Vetafscheider voor keuken
- Fotovoltaïsche *zonnepanelen*
- Regenwatertank (48 m³)
- Ingegraven stormbekkens en stormbekkens in open lucht.